І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 39. ЦЕНТІВ 12 CENTS ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 1-го БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1960 TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 39. VOL. LXVII.

ЗДА Й АРГЕНТИНА ОБ'ЄДНАЮТЬ СВОЇ ЗУСИЛЛЯ І СПІВПРАЦЮ У ЗМАГАННІ ЗА ПОКРАЩАННЯ ЖИТТЄВОГО СТАНДАРТУ ПІВДЕННО-АМЕРИКАНСЬКИХ НАРОДІВ

Сан Карльос де Барільоче, — На закінчення відвідин президента Айзенгавера в Аргентині і після його конференції з президентом Аргентини Артуром Фрондізі, відбутих в цій місцевості, розташованій у підніжжю гір Анди, в неділю 28-го лютого ц. р., обидва президенти підписали спільну декларацію, в якій підкреслено готовість З'єдинених Держав Америки й Аргентини співпрацювати дружньо над поживленням економічного розвитку країн Південної Америки і покращання життьового стандарту їх населення. Підписання цієї декларації відбулося в головній залі готелю Жао-Жао в Сан Карльос де Барільоче. В декларації висловлено конечність співпраці обидвох країн для скріплення демократичних форм й інституцій державного і політичного життя в країнах Південної Америки і водночас із цим підкреслено принцип невтручання у внутрішні справи партнерів й інших націй.

През. Айзенгавера, який в п'ятницю дня 26 лютого перед полуднем прибув на летовище в Езейса під Буенос Айрес, де на нього чекав аргентинський президент Фрондізі, вітала овацією чотиритисячна юрба. Ці овації збільшилися під час їзди Президента вулицями Буенос Айресу, де під час літньої 90-ступневої спеки більше як 750,000 щиро вітали президента Айзенгавера, який стоячи в авті, усміхом і помахом рук відповідав на оклики юрби „Нехай живе Айк!" Цим оваціям намагалася перешкодити група перонистів, яка стоячи перед будинком Конгресу демонстраційно кричала „Перон! Перон!" і пробувала розпиняти прапори з написом „Айк — Перон"! Кільканадцять демонстрантів було заарештовано, поліція мусіла експльодувати одну слізну бомбу, щоб розігнати демонстрантів. Юрба не звертала уваги на демонстрації націоналістів, ані на спеку, що доходила до 90.2 ступня Фаренгайта. Президент Айзенгавер виголосив дві 10-мінутові промови перед Конгресом і на прийнятті в президента Фрондізі, в яких говорив про те, що ЗДА хочуть бути чемпіоном справедливости в світі, але це змагання натрапляє на перешкоди збоку комуністичної пропаганди. „Бажаю ще і ще підкреслити, казав Президент, що нашим гарячим бажанням є тривкий і гарантований мир і воля, мир, який дозволив би творчим талантам людства зосередитися на знайдення конструктивної розв'язки економічних, соціяльних і культурних проблем". В промові до Конгресу Президент говорив про потребу виміни між обидвома країнами науковців, студентів, членів закордонних установ, підприємців і робітничих провідників, щоб запанувало повне зрозуміння спільних інтересів і цілей. Аргентинська преса помістила довгі статті з заголовками „Нове звено в братерстві Америк" та „Посланець миру і волі". — В суботу 27-го лютого президент виїхав на відпочинок і на наради до південської місцевости Сан Карльос де Барільоче, що є туристичним центром в горах Анди. Населення Мар дель Плята і Барільоче овацийно вітало Айзенгавера окликами „Віва Айк" та засипувало його авто квітами, а доми були прикрашені американськими й аргентинськими прапорами. Тут не було більших протипероністських демонстрацій, тільки група 10-ох юнаків, стоячи перед готелем, куди заїхав Президент, вигукувала прізвище колишнього диктатора Перона.

Президент Айзенгавер із президентом Аргентини Фрондізі.

Прибутки фармерів в 1959 році зменшилися на 16 відсотків

Вашингтон. — Департамент рільництва твердить, що прибутки фармерів в минулому році зменшилися на 16% і становили $11,000,000,000, а в 1958 році — $13,100,000,000. Департамент передбачає зменшення арменських прибутків на 1% менше. Чисті прибутки фармерів — це те, що залишається після заплачення податків і всіх витрат на ведення фарми. Зменшення фармерських прибутків буде виборчою проблемою в районах із фармерським населенням. На зменшення прибутків впливають такі чинники: Подешевлення фармерських продуктів і збільшення коштів на ведення фарми. Фармери дістали за всі свої продукти в 1959 році $32,800,000,000, на два % менше як в 1958 році. Фармерські кошти в 1959 році збільшилися на 3,5%. Фармери дістали менше від уряду тому, що вже не було т. зв. „земельного банку", це значить не було допомоги за ті акри землі, які не були під жадною культурою.

Д-р ЄВГЕН ОМЕЛЬСЬКИЙ ДІСТАВ ПРАВО НА ЛІКАРСЬКУ ПРАКТИКУ

Згідно з повідомленням в часописі „Атенс Мессенджер" з Атен, Огайо, д-р Євген Омельський, що працює в шпиталі в Атенах, Огайо, одержав дозвіл на відкриття лікарської практики, включно з виконуванням хірургічної практики. Д-р Євген Омельський закінчив студії на Віденському університеті в Австрії та після відбуття практики здав іспити для американського дозволу практики перед Медікал Борд Огайо. Він є членом 171 Відділу УНСоюзу вже від серпня 1952 року.

В АМЕРИЦІ

● Департамент рільництва передбачає, що роздрібні ціни на харчі цього року принаймні вирівнуються і залишаться на позємі 1959 року впродовж цілого 1960-го року. В 199 році ціни на харчі обнизилися приблизно на 2 до 2.5 відсотка в порівнянні з 1958-им роком.

● ЗДА на 1-го квітня під час перепису населення матимуть мати коло 180 мільйонів населення. 1-го січня населення цієї країни мало 179,245,000, воно збільшилося на 2.1 відсотка в порівнянні з 1-им січня 1959, або на 3,654,000.

● Технологічна революція змінила способи управи ріллі, праці в копальнях і лісах, а тепер вносить зміни в риболовлі. В цій ділянці мають увести автоматичні прилади до приваблювання риби, електричні прилади до ловлення риб та засоби, які забезпечували б ціті риболовні приміщення від нищення акулами (рекінами).

● Виховна Комісія в Палаті Репрезентантів відмовила римо-католицьким і приватним парохіяльним школам користати з федеральної допомоги в сумі $975 мільйонів. Це не є останнє рішення в цій справі, і воно ще прийде на порядок дня.

● Індіянське плем'я Омага в Небрасці виграло процес із федеральним урядом, який має йому виплатити $2,900,000 за землю в північно - східній частині цього стейту. Ця справа взята в суд ще в 1946 року. Уряд взяв у свое посідання землі цього плем'я.

● Д-р Моріс Дж. Розенталь з Інституту для дослідів злочинности серед нелітніх в Ню Йорку твердить, що непослідовність матері й батька у вихованні дітей є причиною того, що ті діти часто стають злочинцями. Деякі матері гадають, що дисциплінова поведінка з дітьми є караю для дітей, і тому дозволяють дітям робити все, що їм тільки подобається.

Монс. Й. Балькунас і Д. Галичин знову очолюють КАЦСЕП

Ню Йорк. — Монсіньйор Йонас Балькунас і Дмитро Галичин були знову перевибрані на президента і предсідника Конференції Американців Центрального і Східнього Европейського Походження в результаті зборів, що відбулися тут минулої суботи, 27 лютого. Ред. Вол. Душник був перевибраний на голову комісії публікацій і інформації. КАЦСЕП репрезентує спільно американських громадян албанського, болгарського, чехословацького, естонського, мадярського, лотиського, литовського, польського, румунського і українського походження, об'єднаних в своїх центральних крайових репрезентаціях. На суботніх нарадах, крім згаданих Д. Галичина і Вол. Душника, УККомітет репрезентував ще його касир И. Лисогір. У схваленому пляні праці на найближче майбутнє є м. ін.: підготова та висилка президентові Айзенгаверові відповідного меморіялу у зв'язку з недалекою вже „конференцією на вершинах" у Парижі, відповідне заступництво на передвиборчих конвенціях обидвох великих партій, підготова відповідного відзначення Тижня Поневолених Націй в липні і подібне. В Ню Йорк Таймс з суботи, 27-го лютого, надрукувано довшого листа президента КАЦСЕП монс. Балькунаса із засудом підривного тексту надрукованого в тій газеті платного оголошення „прогресивних" чужомовних газет та з відмежуванням від того п'ятиколонного оголошення репрезентованих КАЦСЕП великих груп американських громадян центрального і східнього європейського походження.

Випробовують сателіт „Мідас", який викриватиме ворожі ракети

Кейп Канаверал, Флорида. — Летунство випробовує сателіт „Мідас", який матиме велике значення для оборони цієї країни, бо він минуту по випущенні ворожої керованої балістичної ракети зможе її виявити. Перша проба з тим сателітом 26-го лютого не вдалася, бо друга його частина не відлучилася від першої, і знищилася 5 минут після її випущення. Сателіт „Мідас" називається „сателітом вчасного алярму" і його назва, що пригадує старинного короля, складена з початкових букв від „Місайл Дефенс Алярм Систем". Він є важчий від всіх трьох совєтських сателітів. Ці сателіти мають виявляти ворожі ракети і фотографувати ворожі терени та військові об'єкти на них та бути комунікаційним засобом для збройних сил вільного світу. Про важливість цього сателіта свідчить те, що якийсь час після цієї фльота випробовувала свою ракету „Поляріс", бо гадала, що „Мідас" матиме нагоду виявити випущення цієї ракети. Але й ця проба не була успішна, і секретар фльоти Вільям Б. Франке лише бачити тільки те, як друга частина ракети горіла, бо її мусів запалити офіцер безпеки.

Вечерницями „Червоної Калини" закінчено карнаваловий сезон в Ню Йорку

Ню Йорк. — За щорічним звичаєм, на сам кінець українського карнавалового сезону в Ню Йорку відбулись в минулу суботу 27-го лютого ц. р. Вечерниці „Червоної Калини", які вщерть виповнили обидві залі Народного Дому при 2-ій Евеню. На цих Вечерницях були репрезентовані головно дві верстви українського громадянства — „стара вояцька", себто кол. українські вояки, почавши від УСС, Армій УНР і УГА та УПА й Дивізії кінчаючи, — і студентська молодь, яка з'явилась надзвичайно численно. Атракцією вечора була презентація 11-ох „дебютанток". Започаткований чотири роки тому дуже гарний звичай впроваджування в перше на велику публічну забаву молодих панночок у товаристві їх однолітків молодих кавалерів, увійшов вже в традицію, ставши неначе неписаним монополем „Вечерниць Червоної Калини". Дебютанток представляв принимаючи організатор цієї імпрези інж. І. Вінтоняк, хорів вивів ред. Лев Лепкий. — Між приявними був м. ін. президент УНР в екзилі, д-р Степан Витвицький, щойно представив приявним д-р І. Козак. Гістьми були приявні навіть з далеких місцевостей — з Канади, Шикаго, Филадельфії, Трентону, Ніоарку і інших міст. Буфетом зайнялись самокерівно дружини наших комбатантів.

ІЗ СПОРТОВОЇ ХРОНІКИ

Ню Йорк. — У змаганнях за мистецтво Німецько - Американської Ліги, що відбулися тут у неділю дня 28. лютого ц. р., УСК, Ню Йорк, перемогли команду Колсман у відношенні 7:2. Резерва УСК-у перемогла резерву Колсман 2:0. УСК „О" нала „А", перемогли юнаки Пассейк у відношенні 4:3 а УСК Юнаки „В" перемогли юнаків Минерви у відношенні 4:1.

Водночас із цим повідомляють з Ніоарку, що у футбольних змаганнях за мистецтво футбольної Ліги стейту Ню Джерзі Січ, Елизабет, перемогла команду Петерсон Доверс з відношенні ворот 4:0 і Січ, Ніоарк, виграла з командою Костек у відношенні 2:1.

Західні держави узгіднили свій плян міжнародного роззброєння

Женева. — Коли 15 березня ц. р. збереться в Женеві нова конференція для справи міжнародного роззброєння, то вона матиме діло з двома конкретними плянами — проєктом Хрущова з 18 вересня мин. року про „генеральне і повне" міжнародне роззброєння та західний плян триступневого роззброєння, базований на проєкті англійського міністра закордонних справ Селвина Ллойда з 17 вересня мин. року. Цей плян в принципі одобрили та в подробицях змодифікували ЗДА, Англія, Канада, Франція і Італія на нарадах своїх репрезентантів у Вашингтоні протягом останніх тижнів. З комуністичного боку у Женевській конференції візьмуть участь СССР, ЧСР, Польща, Румунія і Болгарія. Нова конференція міжнародного роззброєння формально буде конференцією нової Комісії, що на неї погодились великодержави під час останньої конференції міністрів закордонних справ у Женеві, а котру-то Комісію затвердила остання Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй. Триступневий західний плян починається пропозицією щодо скликання технічної конференції фахівців для справи припинення дальшого продукування атомово-водневої зброї. Закінчується цілий плян ще одною пригадкою принципу, що „у кожному пункті того договору мусить бути ефективна інспекція задля запевнення його виконання".

З'єдинена Арабська Республіка заперечує наче б приготовляла війну

Каїро. — Речник єгипетсько-сирійського уряду заявив, що не відповідають правді поширені ізраїльськими чинниками алярмові вістки, наче б З'єдинена Арабська Республіка готовилась до війни та взагалі мала воєнні тенденції. Він старався згладити враження, що постало в закордонних колах від останніх войовничих промов президента Нассера під час його відвідин Сирії, яка є складовою частиною названої Республіки. — Президент Нассер — мовляв — хотів тільки вказати на осторожність єгипетських чинників та їх готовість відповісти негайною збройною акцією у випадку провокації збоку Ізраїлю. Промовчування єгипетською пресою єгипетських військових рухів на Синайському півострові та в Сирії речник уряду вияснив не „воєнною конспірацією", а фактом, що так само ізраїльська преса й радіо ніколи не згадують про будь-які військові рухи в Ізраїлі. Речник єгипетського уряду, що склали закордонних кореспондентів для відчитання їм відповідної заяви, заперечив також, начеб през. Нассер виставив будь-який ультимат Ізраїлеві.

Куба вводить в себе „кооперативну економічну систему"

Гавана, Кубинська Республіка. — Президент Державного Банку майор Ернесто Гевара, промовляючи на загальній асамблеї цукрових плянтаторів, заявив, що кооперативна система — це „єдина форма модерної продукції, яка дозволяє використовувати капіталістичні засоби продукції і дає справедливий поділ зисків". Одночасно він запевнив дрібних плянтаторів тощо, що вони зможуть затримати свої „малі нивки землі, зможуть їх обробляти якщо схочуть і якдовго схочуть". Присутні дрібні землевласники прийняли цю заяву оплесками. Але він додав, що згідно з його переконанням, після заснування кооперативи дрібних землевласників прийде зараз до заснування інших кооператив для спільної рільничої праці. Президент банку Гевара виголосив і таку погрозу на адресу дрібних землевласників: „Кубинський уряд робив революцію не для 40,000 чи 50,000 дрібних цукрових плянтаторів, але для 6,000,000 кубинського народу". Уряд вивчає справу організації не тільки цукрових кооператив, але і кооператив для плекання худоби і молочарських.

Зимові Олімпійські Ігрища закінчилися перемогою ЗДА в гокеї

Скво Веллі. — Найбільші в історії ЗДА зимові спортові змагання, що проходили в рамцях Восьмих Зимових Ігрищ, закінчилися тут у неділю дня 28 лютого при загальному заціканлені американської і світової опінії. Кульмінаційною точкою цих Ігрищ були змагання в гокеї, до в них взяли участь гокейові команди дев'ятьох країн і в яких З'єднені Держави Америки перемогли свого головного суперника чехословацьку гокейову команду у відношенні 9 до 4. Цього ж самого дня Гельмут Рекнагель, репрезентант Західньої Німеччини, здобув перемогу у 80-метрових лещетарських скоках. Згідно з неофіційними покищо підрахунками в загальному точкуванні під час Олімпійських Зимових Ігрищ перше місце здобули совєтські змагуни із 165 і пів точки, друге місце Швеція із 71 і пів точки, третє — З'єдинені Держави Америки із 71 точкою і четверте місце Західня Німеччина із 70 і пів точки. Якщо йде про медалі, то совєтські змагуни здобули сім золотих медалів, Західня Німеччина чотири і З'єдинені Держави, Норвегія і Швеція по три золоті медалі.

Фрагмент із гокейових змагань між американською і совєтською командами, що в них ЗДА перемогли СССР 4:3

ЧУ ЕН-ЛАЙ ПОЇДЕ ДО ІНДІЇ ЛАДНАТИ КОРДОННИЙ КОНФЛІКТ

Ню Делі. — Комуно-китайський прем'єр Чу Ен-лай прийняв запрошення індійського прем'єра Неру з 5-го лютого та заявив, що він приїде до столиці Індії Ню Делі для розмов про мирне полагодження затяжного конфлікту у справі кордону. Чу Ен-лай заявив у своїй ноті з минулої п'ятниці, проголошеної в столиці Індії в минулу неділю, що він не всилі прибути, як пропонував Неру, з кінцем березня, заге прибуде з квітні ц. р. Його нота втримана у неприявно примирливому тоні, який — за коментарями західніх кореспондентів — здивував індійські політичні кола. Чу Ен-лай говорить про „вічну приязнь" між народами китайським і індійським та про „необхідність і цілком певну можливість мирного і згідливого полагодження конфлікту". Він висловлює радість, що зможе знову відвідати „велику Індію і великий індійський народ" та намагається злегковажити конфлікт, зводячи його до „тимчасової різниці опіній у зв'язку з деякими нещасливими і непередбаченими інцидентами". Він промовчує, що цим „інцидентом" було збройна комуно-китайська агресія, яка загарбала коло 10,000 кв. миль індійської території та що суть конфлікту полягає у тому, що комуністичний Китай відмовився взагалі визнати важкість всього існуючого індійсько-китайського кордону на довжині 2,500 миль і зажадав його ревізії, з признанням Китаєві коло 40,000 кв. миль. Неру ствердив кількакратно, що становища Індії і комуністичного Китаю в цій справі настільки принципово розбіжні, що нема площини для порозуміння, але всеж запросив Чу Ен-лая для розмови на цю тему. Чу Ен-лай, при всіх своїх ввічливих словах і комплиментах під адресою Індії, не сказав нічого, що вказувало б на зміну комуно-китайського становища в цій справі. Все ж, нав'язуючи до примирливого тону цієї останньої комуністичної ноти і до факту, що комуно-китайська агресія проти Індії викликала в індійському народі, в цілій Азії та в цілому світі більше шуму, ніж цього сподівалися китайські комуністи і страшенне пошкодила комуністичній справі серед азійських і африканських народів, — індійські політичні кола не виключають, що Чу Ен-лай захоче дійсно мирно полагодити конфлікт за ціну розмірно невеличких теренових поступок, які врятували б його „обличчя" перед китайськими комуністами.

Деякі західні коментатори гадають, що Москва настояла на тому, щоб Пейпінг зліквідував свою авантуру супроти Індії, поки не відбудеться Паризька конференція „на вершинах".

СССР признав Індонезії 250 мільйонів дол. довготермінового кредиту

Якарта. — Нікіта Хрущов обіцяв дати Індонезії 250 мільйонів дол. нового довготермінового кредиту, ніби під тією одною політичною передумовою, щоб Індонезія надалі залишалась невтральною та не приступила до Південно-східного азійського оборонного бльоку (СЕАТО). За західніми коментарями, індонезійські політики непокоїть прийняли цю совєтську передумову, зазначаючи, що Хрущов виявив нею незнання індонезійських відносин, бо й прозахідні індонезійці не пропагують зірвання з політикою невтральности та не було ніколи мови про приступлення Індонезії до СЕАТО. Міністер закордонних справ Субандріо заявив, що єдиною передумовою Совєтів при признанні Індонезії нової позики було те, щоб та позика була звернена на цілі. Нова совєтська позика має бути призначена на будову сталеварні, на фабрику хемічних виробів, на текстильну фабрику і деякі сільсько - господарські цілі. СССР признав був в 1956 р. 100-мільйонову допомогу у формі довготермінового кредиту, але Індонезія затвердила ту умову тільки в 1958 р. Після того Совєти признали нову допомогу у висоті 118 мільйонів дол. Чи нова 250-мільйонова допомога включає оту 118-мільйонову, чи є додатковою — цього покищо не подають. Зате політична пропаганда, що її горочив Хрущов у своїй 12-денній подорожі по Індонезії, дуже індонезійцям — за вийнятком комуністів — не подобалась. Промову Хрущова в індонезійському парляменті, що її він виголосив в минулу п'ятницю, перервано оплесками тільки одинокий раз, коли він висловив симпатії Москви для претенсій Індонезії до Західньої Нової Гвінеї, яка є ще в посіданні Голляндії. Позатим 200 членів парляменту мовчки вислуховали Хрущового торочення про комуністичні блага.

У СВІТІ

● Бразилійський президент Кусселіно Кубічек подарував президентові Айзенгаверові срібний канделябр із 17. віку. Айзенгавер сказав, що це дуже гарний дарунок і він передасть його до музею. Сеньйора Кубічек подарувала пані Айзенгавер золоте намисто, усіяне аквамаринами.

● Франція плянує поставити на ноги першу свою цілком змоторизовану атомову дивізію силою 12,000 до 15,000 вояків. Ця дивізія буде складатись з двох змоторизованих бригад, панцерної бригади, розвідчих і допоміжних частин та окремих з'єднань атомової артилерії. Але покищо спромоглися тільки на одну бригаду, бо Франція не має ще зовсім атомових гармат. Ген. Де Голль заповів, що французька армія мусить мати власну атомову зброю — що дуже тривожить большевиків.

● Еспанська преса твердить, що довірочні розмови ведені між західними німцями і еспанцями в справі влаштування в Еспанії постачальних баз і вишкільних теренів для західно-німецької армії дісталась до публічного відома з вини генерального секретаря Північно-атлянтійського пакту (НАТО), Поля Генрі Спаака, який ніби зрадив їх видавцеві „Ню Йорк Таймс" С. Л. Зольцберґерові, що вперше проголосив це у своїй колюмні в тій газеті. Ця вістка викликала велику бурю головно в Англії. Еспанці твердять, що Спаак, як соціяліст, хотів свідомо зробити пакість еспанському режимові Франка.

● У Парижі помер в минулий четвер на 84 році життя Леон Берар, член Французької Академії, з професії адвокат, письменник, політик і дипломат. Між двома світовими війнами був кількакратно міністром, а в 1940 році маршал Петен призначив його амбасадором Франції при Ватикані. З визволенням Франції від німецької окупації, коли у Франції переслідували всіх, що співпрацювали з Петеном, Ватикан дав Берарові на своєму терені політичний азиль. Але, коли Берар вернувся до Франції в 1948 році, його залишили в спокою. Берар особливо заслужився для визнання Францією режиму генерала Франка в Еспанії. Він весь час боровся проти комуністів і вони його за це ненавиділи та клеймували „фашистом".

● В африканському Камеруні, який від 1. січня ц. р. став незалежною державою, переведено плебісцит над новою конституцією, що її склав прем'єр Ахмаду Ахіджо. За ту конституцію, взоровану на теперішній конституції Франції з президентом із великими правами та з обмеженим парляментом, висловилось 797,498 камерунців, а проти неї 531,075. Цікаво, що „проти" голосували майже повністю мешканці столиці Камеруну Яунде. Противники конституції створили терористичні банди, які воюють ножами.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917, — authorized July 31, 1918.
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Визнано потребу СКВУ

СКВУ — це для вигоди і практичности скорочена до початкових літер назва плянованого Світового Конгресу Вільних Українців, і її варто запам'ятати, бо впродовж деякого часу матимемо з нею багато до діла. Справа в тому, що нова ініціятива у скликанні такого Конгресу, видвигнена Шостим Конгресом Українців Канади в липні минулого року, переходить поступово в стадію конкретного плянування, після спільних нарад представників Екзекутив Комітету Українців Канади і Українського Конгресового Комітету Америки, що відбулися тиждень тому в Торонті, у Канаді. Представники обидвох цих установ, що репрезентують дві найбільші українські спільноти у вільному світі, в результаті спільних нарад „визнали потребу" такого Конгресу і рішили передати дальше здійснювання того пляну Пан-Американській Українській Конференції, що має формальне право говорити в імені репрезентацій українських спільнот на обидвох американських континентах. Згідно з одержаними інформаціями, наради ПАУК в тій справі мають відбутися, мабуть, в Ню Йорку, в липні цього року.

Від визнання потреби такого Конґресу до його здійснення дорога досить довга й трудна. Проте, вона буде коротша і легша, якщо ми всі з цим фактом погодимось і відповідно діятимемо. А втім, КУК і УККА не перші, які таку потребу визнали, бо вона була визнана вже майже 30 років тому, і це визнання опісля кілька разів повторювано. Пригадуємо це тільки для того, щоб цю потребу підкреслити, бо вона справді існує і в сьогоднішній ситуації є дуже нагальною, якщо ми серйозно і без всіляких бічних міркувань розглядатимемо положення нашого народу на рідній землі і конечність нашої акції для поліпшення того положення.

Усе це підказує і вимагає від нас направду зрілої думки і акції. Поперше, ввесь український загал, себто всі українські спільноти у країнах вільного світу, як і всі наші угрупування, зроблять цій справі велику прислугу, якщо кожна з них погодиться принципово з думкою КУК та УККА і разом з ними визнає потребу такого Конґресу. Якщо так станеться, тоді відпадуть зайві дебати над тим, чи такий Конґрес потрібний, натомість вся наша увага буде скерована на те, щоб знайти необхідну для нього спільну плятформу і повести практичну підготову так, щоб Конґрес осягнув свою велику мету.

„Поширення прав"

У вівторок 16го лютого ц. р., в день відкриття 21-го з'їзду Комуністичної партії України, орган Центрального Комітету цієї партії і Ради Міністрів Української ССР „Радянська Україна" надрукував передову статтю, присвячену з'їздові і досягненням не так може України, як Совєтського Союзу, у здійснюванні семирічного пляну. З'ясовуючи „успіхи", що їх добилася в останній час Українська ССР, передова стаття стверджує, що „за останні роки завдяки послідовній, мудрій політиці партії, керованій ленінським ЦК КПРС на чолі з товаришем Н. С. Хрущовим, набагато розширені права нашої, як і всіх інших союзних республік" і „це дає можливість ще швидшими темпами розвивати економіку і культуру Радянської України".

Не зважаючи на те, що цієї теми не торкнувся на з'їзді ні перший секретар ЦК КПУ Николай Подгорний, ані будь-хто інший з-поміж понад 50 промовців, і про будьяке поширення прав України, як союзної республіки, не має згадки ані в прийнятій з'їздом резолюції, ані в вірнопідданчому привіті, висланому Центральному Комітетові Комуністичної партії Совєтського Союзу, ствердження „Радянської України" важливе з того погляду, що, говорячи про „поширення прав", вона підтверджує факт їх обмеження і неможливости нормального розвитку економіки і культури в Українській ССР.

Говорячи про „набагато розширені права" УССР, „Радянська Україна" не назвала ніяких фактів цього „розширення", бо їх, поза зліквідуванням всесоюзного Міністерства внутрішніх справ, не було. Тому і не говорено про це на з'їзді. А про суверенність Української ССР можуть свідчити такі факти, як те, що цілий 4-денний з'їзд компартії України удостоївся тільки 14 рядків згадки в центральному совєтському органі „Ізвєстіях" (з 17 лютого ц. р.), як і виступ Олександра Корнійчука, відомого совєтського драматурга і колишнього „міністра закордонних справ" Української ССР, із промови якого виходить, що одним із найбільших успіхів України в останньому часі був факт, що Хрущов звернувся до робітників - українців на Бгілайському заводі в Індії з українським вітанням „здоровенькі були"...

Якщо в такому вітанні мала б виявлятися суверенність Української ССР, тоді не можна дивуватися тому, що у світі люди „здивовано розкривають очі", коли Корнійчук чи й інші совєтські подорожники починають розповідати їм про економічні чи й культурні досягнення УССР.

Мурини і німці

Коли центральною проблемою цілого світу є агресивно - імперіялістичний характер комунізму з його московсько - пейпінгськими центрами, то найпершою з усіх конкретних причин східньо - західнього спору є проблема Німеччини. П'ятнадцять років минає від часу закінчення останньої світової війни, але все ще нема мирового договору, який стабілізував би політичну географію Середньої Европи. Все ще існує провізорія з диковинними „двома Німеччинами", — одною з 55 мільйонами населення і другою з 18-ма мільйонами, членами одного народу, якому не дозволяють об'єднатись. Коли те саме маємо в далеких країнах Кореї і В'єтнаму, то це — сумне і прикре явище, яке, однак, не впливає на розвій міжнародних відносин, бо ці країни далекі від центрів світової політики і настільки кволі, що живуть під захистом сильніших. Стосування тієї самої засади супроти 73-мільйонового німецького народу — це створення аномалії, яка з усіх прислівних бочок пороху у нинішньому світі є бочкою найбільшою і найнебезпечнішою...

В останніх днях появилася вістка, що, при роздумуванні над способами, як підійти знову до цієї справи на найближчій конференції „на вершинах" у половині травня ц. р. в Парижі, державний секретар Гертер пропонує настоювати на застосування до німців права самовизначення, тобто дозволити їм провести плебісцит: чи вони хочуть жити спільно, чи відокремлено, з яким політичним режимом, з якою економічною системою і з якою закордонною політикою. Ту саму ідею піддав недавно у Москві Хрущову італійський президент Джованні Ґронкі, але відразу ж дістав відповідь „нєт".

Сам Аденауер знає, що нема практичних виглядів на об'єднання німців при совєтському „вето". Проте, одним із законів історії є неможливість тривкого збереження аномалії. Нині стан такий, що одному за другим муринському народові в Африці признають право самовизначення і проводять у різних країнах Африки плебісцити серед населення з мінімальним відсотком грамотних, в країнах, де трапляються ще навіть випадки канібалізму. Хрущов скрізь горлає проти імперіялізму і колоніялізму. У своїй промові на 21-му з'їзді Компартії СССР у Москві м. р. він заявив, що „кожний нарід має право рішати сам про себе". 1-го грудня мин. року повторив більш-менш те саме у своїй промові в Будапешті. Але все це — пропаґанда. У політичній дійсності існує колоніяльний режим в Україні і всіх інших зброєю підбитих і насильно в рямці СССР втолочених країн. І все ще не мають права самовизначення німці. Право самовизначення зобов'язує в Африці, але не зобов'язує в Европі.

Ярослав Курдидик

„СМЕРТЕЛЬНІ ДЕБАТИ"

Дискусія над питанням, у якій формі і в якому темпі ЗДА мають „вирівнювати недостачі й недоліки" в теперішньому стані своєї оборонної і відплатної потужности, набрала так широких розмірів, що в короткій статті важко переповісти хоч би найкоротше деякі голоси, головно про відставання ЗДА в ракетній ділянці. Але їх легко поділити на два основні табори — тих, які завзято критикують недоліки і домагаються негайного їх усунення, і тих, які заспокоюють і запевняють, що немає причини до паніки, бо, мовляв, ЗДА ще ніколи не досягали таких вершин бойової могутности, як саме тепер. Табір „оборонців" очолює президент Айзенгавер, який, подратований тоном деяких критиків, заявив, що дехто в цій проблемі застосовує критерій „парафіяльної точки зору, а не ґльобальний, одинокий, який слід у таких випадках застосувати.

У цій дискусії забирають слово найвищі військові фахівці і „знавці матерії". В ній по одному боці заанґажовані такий авторитетний полководець, як генерал Айзенгавер і голова Об'єднаних шефів Штабів ген. Н. Твайнінґ, а по другому боці такі високі фахівці, як генерали Пауер, Тейлор, Лемніцер, адмірал Бирк та інші.

У вогонь дискусії долив олії Нікіта Хрущов своєю недавньою заявою про те, що коли, мовляв, проблеми Берліну не вдасться поладнати в найкоротшому часі, то котрась сторона примушена буде ужити сили...

Не треба перебільшувати заги цієї заяви, але це є факт, що вона, абстрагуючи від того, чи була висловлена Хрущовим під впливом водки, чи у пароксизмі простакуватого подразнення, в яке він дуже часто попадає, — сполотеличила не тільки Захід, але й комуністичний світ і навіть „невтральних".

Міжнародна криза з року на рік ускладнюється. Ще 10-15 років тому можна було обчислювати мілітарну потужність кожної держави з усіма її родами зброї, як щось „конкретне", розділюване математично на дивізії, летунські ескадрилі, морські бойові одиниці і т. п. Це мірило відносилося в однаковій мірі до своїх і до ворожих збройних сил, і на основі їхніх можливих дій передбачалося творення плящдармів, формування евентуальних фронтів, маневрування і зудари. Тепер усі ці справи будуть узалежнюватися від третього, невідомого чинника, і саме над цим великим і непередбаченим у своїй нищівності „невідомим" якраз і відбувається вся дискусія.

Шеф американської розвідчої служби, А. Доллес, твердить, що большевики до кінця червня цього року матимуть уже 35 далекосяжних ракет, змонтованих на плятформах і готових до вистрілу, а до кінця 1960 року матимуть їх 150 - 200, і тоді ще більше, як досі, тероризуватимуть вільний світ, диктуючи йому „мирові умовини". Доллес застерігається, що в його розрахунки могла зайти якась помилка у користь або в некористь вільного світу. Він бере до уваги також „трагічну евентуальність", що большевики можуть взагалі обминути розбудовану систему контролі на півночі („Дюлейн") і заатакувати малокаліброваними ракетами, але за те масово й згущено з підводних човнів цілий американський континент, починаючи з Мехіканської затоки, а кінчаючи Тихим і Атлянтійським океанами.

Кружляють чутки, що підводні човни, які цими днями попали були на узбережжі Арґентини в „засідку", були першими совєтськими „розвідчими ластівками", що мали своїм завданням підшукати відповідні місця, з яких можна було б найвигідніше заатакувати території вільного світу, щоб спаралізувати його головні морські шляхи.

Дуже важко погодитися з тим, що вже у найближчих 2 - 3 роках половину, а може й більшу частину світу зможе знищити горстка „міселменів". А проте, коли зважити, що повнозмоторизовану ракету, навіть і великого калібру, обслуговує лише 35-50 фахівців, то легко обчислити, скільки їх потрібно для того, щоб вистрілити сто чи двісті нуклеарних ракет.

Немовби для заспокоєння публічної опінії забирають голос „реалісти" з табору Айзенгавера. До червня 1960 року, кажуть вони, поки большевики матимуть 35 міжконтинентальних ракет, ЗДА розпоряджатимуть 3 ескадронами ракет типу „Атлас", а до червня наступного року — 5 ескадронами ракет „Атлас" і „Титан" та неозначеною кількістю ракет типу „Поляріс", не враховуючи менших „ракет - помічників". А до 1962 року ЗДА плянують мати вже „кишеневу ракету" міжконтинентального засягу „Мінітмен" з запасом твердого пального, набагато легшу в операції і в орудуванні нею.

Один із головних критиків, ген. Пауер, твердить, що для того, щоб спаралізувати американську „силу відплатности", потрібно коло 300 важких міжконтинентальних ракет. Большевики, рахуючи теоретично, матимуть їх у найближчому часі 35. Поки вони дотягнуть до 150, ЗДА матимуть майже таку саму кількість плюс додаткову, ще нікому невідому зброю. І ось саме на цей „перехідний час", щоб бути постійно готовим до оборони, ген. Пауер і домагається, щоб якась частина міжконтинентальних джетів, з відповідним атомовим вантажем була завжди у повітрі. Не підлягає сумнівові, що поза кулісами дискусії йде ще друга, вужча дискусія, на якій, без розголосу, вирішується справу, як треба поступати, щоб бути готовим на всяку непередбачену можливість.

ЗА ГАМСУНОМ

Це мій куток:
стіна покрита рогами,
В тремтливій тіні
виміряний крок,
І два ножі
із поблисками строгими
Схрестилися,
мов вістря блискавок.
Із печі сипле
огниками русими,
І з вікон дощовий
невгавний спів.
Мій Езоп спить,
морга ліниво вусами,
І мабуть сняться —
далечі лісів.
А на столі
з паперами, з одежею
Остання добич
з лісових яруг.
— — — — — — —
Так солодко
під шкурою медвежою
Шукати супочинку
від напруг.

АНДРІЙ ГАРАСІВИЧ

М. Кукуруза

ТОМА МАСАРИК

У місяці березні ц. р. вступить у ЗДА в обіг поштова марка з виображенням на ній фота відомого чеського ученого, філософа, гуманіста і колишнього президента Чехо-Словацької республіки Томи Масарика. Поява цієї марки пристосована на день 7-го березня, коли сповниться 110 років з дня його народження. Є це сьома з черги поштова марка в ЗДА присвячена пам'яті особи неамериканського походження.

Ім'я Т. Масарика і його твори відомі у цілому світі. Про нього є велика література різними мовами, між ними й українською. Писали про нього біографи, соціологи, історики, філософи, [illegible] з його життя відомий чеський письменник Карел Чапек видав у трьох томах свої „Розмови з Т. Г. Масариком". Цей твір Чапека — правдивий переказ думок Масарика про себе. В нім відбита постать великого демократа як своїм походженням, так і філософсько - політичними концепціями. Цю книжку в українському перекладі автор цих рядків видав в Ужгороді 1932 року.

Т. Масарик займає найпочесніше місце серед учителів і провідників чеського народу. Чехи ставлять його поруч найбільших велетнів духа своєї історії — Гуса, Коменського, Гавлічка, Палацького та ін. Життьовий шлях Масарика не тільки багатий подіями, але й повчальний. Поважний шматок його молодого життя покритий добою панщини, якої він сам зазнав, бо походив від панських кріпаків (подібно, як і наш Шевченко). Масарик — це антитеза, повне заперечення панськости, аристократизму. Він пишався своїм селянським походженням, а про свій рід згадував з великою пошаною, цінячи людей з мозолистими руками. Він своїм життям показав, якою людиною треба бути.

В 1914 р., зразу по вибуху першої світової війни, Т. Масарик зумів передбачити, що центральні держави війну програють, і одверто виступив проти Австрії по боці держав Антанти. В цілях успішнішої праці, спрямованої для підсилення визвольних змагань чеського народу, він вирішив виїхати з Праги за кордон. Спочатку діяв як приватна особа (професор, посол до парляменту), бо багато мав певних і надійних послідовників, які могли б підтримати його пляни. В інших політичних провідників, що мали ту саму ціль визволення Чехії, помітне було хитання та нерішучість. Т. Масарик визначався непохитністю в політиці, не допускався дрібного політиканства, а правильно й скоро орієнтувався в складних питаннях. Опинившись на еміґрації, він, завдяки своєму авторитетові, зумів зорганізувати протиавстрійський і протинімецький рух одночасно як за кордоном, так і в самій Чехії.

Подорожуючи по світі, Масарик нав'язував зносини з різними державними діячами і вимагав волі для чехів, переконуючи, що вони дозріли до свого самовизначення, зможуть перебрати керму правління своєю державою й оборонити свою свободу.

Однак, у Франції й Англії, де закоренилась тоді стара теорія рівноваги сил, не хотіли й слухати про Масарикові пляни розбиття Австрії, тим більше, що Австрія мала багато прихильників у тих державах, які ширили неправдиві інформації про Чехію та чехів. Але Масарикова віра у незломні прагнення чеського народу до державного життя перемогла всі труднощі. Сприятливими також були події на фронтах, де в рядах військ Антанти брали участь і чеські військові з'єднання, зорганізовані в різних державах як самостійне чеське військо. Так, наприклад, у першому ж бою під Зборовом (Галичина) чехи розбили німців і мадярів, узявши 4.200 полонених і 20 гармат. Також дуже визначилися вони під час наступу німців під Амієном (Франція) у березні 1918 року. Таким чином держави Антанти могли переконатися, що з утворенням Чехо - Словацької республіки матимуть по своєму боці певного й вірного союзника.

21-го грудня 1918 року Тома Масарик, після чотирьох років відсутности в своїй країні, повернувся до Праги вже як президент республіки, надхненно вітаний своїм народом. Президент ЗДА Вудро Вилсон, який уклав 14 принципів миру після першої світової війни, висловився, що чехи заслужили своєї самостійности і гідні її, коли мають такого видатного державного мужа як Масарик.

Історія Чехо - Словацької республіки, висвітлюючи факти постання тієї держави стверджує, що її першим засновником є Тома Масарик. Треба також признати що Т. Масарик, як президент, досяг великих успіхів у керуванні державою, яка по першій світовій війні належала до найбільш упорядкованих країн Середущої Европи.

Для нас, українців, Масарикові думки та ідеї є дуже цінними. Деякі його твори перекладені також на українську мову. З його життьового досвіду можемо багато навчитися, бо самі перебуваємо в подібній до чехів ситуації, будучи поневоленим народом.

Однак, нам було незрозуміло, чому політика чеської центральної влади на Закарпатті, як автономної країни, так різко відходила від поглядів і науки самого Томи Масарика.

Його книжка „Світова революція" є наукою, як треба правити державою, є наче дороговказом для поодиноких народів, що силою обставин опинилися і живуть в одній державі. Його наука походить із демократичної засади бути в усьому справедливим щоб кожний нарід мав однакову політичну свободу, щоб більший нарід не мав права уживати малого народу як свого інструмента. Він казав, що демократичну державу не охоронить ні парлямент, ні уряд, ні військо, ні поліція, ні промисл і торгівля, коли не буде правдивої моральности громадян, коли вони не будуть однаково дивитися хоч би на найголовніші справи світу й життя. Ніяка держава, яка топче вселюдські основи моральности, не вдержиться, але мусить впасти або опиниться в руках небагатьох людей, в руках бюрократії, і тоді перестане бути демократичною. Отже, треба, щоб люди, які керують державою, були чесні також у своєму

(Закінчення на стор. 3-тій)

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

В СПРАВІ НАЦІОНАЛЬНОГО ДАТКУ

Прошу вмістити у „Свободі" кілька моїх зауважень з приводу останнього виказу УККА про впливи Національного Датку. Хочу висловитись, як член Екзекутиви УККА, в якій я працю вже другу каденцію.

Отже, засідання Екзекутиви УККА відбуваються щомісяця, а то й частіше, в міру потреби, при чому ми, члени Екзекутиви, які мешкаємо далеко від Ню Йорку, витрачаємо на подорож та засідання майже цілу добу. Я, наприклад, протягом одного року втрачаю не менше як два робочі тижні і до того майже цілком дні своїх вакацій.

На порядку денному наших засідань раз-у-раз стоять дуже важливі справи та поважні пропозиції, і надзвичайно прикро, що майже кожну справу доводиться звужувати, відкладати чи взагалі признавати нездійснимою через брак фондів.

Ось наведу лише деякі точки, які ми обговорювали на наших останніх нарадах:

Справа перепису населення в ЗДА (заходи щодо точної реєстрації національности наших людей - американців українського походження);

„Тиждень Поневолених Націй" — закріплення і відзначення цієї події в усіх українських осередках ЗДА та по всіх державах розселення українців;

Справа видання Історії Російської імперії англійською мовою;

Збір і видання матеріялів про рятування українцями жидівського населення під час гітлерівської окупації України.

Організація українських свідчень перед Конґресом ЗДА про злочини Хрущова в Україні;

Звернення Капелі Бандуристів про уможливлення їй другого концертового турне в ЗДА, Канаді та державах Південної Америки;

Видання поштової марки на пошану пам'яті Т. Шевченка, з нагоди 100-ліття з дня смерти Поета (акція перед генеральним поштмайстром ЗДА).

Цей реєстр можна продовжити і поширити, але й з цього прикладу видно, що наша українська репрезентаційна установа — УККА робить добре діло для нашої спільноти в Америці, і за 20 років свого існування цілком себе оправдала.

Отже, треба признати, що всі наші громадяни, які легковажать справу Національного Датку, тим самим гальмують і обмежують можливості національної праці.

Хочу також звернути увагу ще на одну обставину: у вільному світі маємо сотки наших установ, організацій, товариств та гуртків, у яких чи біля яких добровільно і безплатно працюють наші ідейні громадяни. Це такі установи та організації, як УВАН, НТШ, Український Університет, Український Технічний Інститут, організації українського студентства, школи українознавства, окремі видавництва, письменники, мистці і т. д. Багато з цих установ звертаються до УККА з проханням допомогти їм у їхній праці бодай малою дотацію, щоб уможливити чи поширити їхні акції для нашого ж загального добра.

І ось, на жаль, Екзекутиві УККА здебільшого доводиться відмовляти в цій допомозі, бо моральна поміч — це лише пів справи. Кажу, на жаль, бо цим зв'язуємо руки тисячам людей, охочих віддати свій час, працю, енергію та посв'яту українській справі

І це треба мати на увазі тим нашим людям, які, в силу обставин, мусять віддавати увесь свій час заробітковій праці чи родинно - хатнім обов'язкам. Вони вільні від громадської роботи, але зате своєю мінімальною матеріяльною жертвою хай уможливлять працю іншим на добро ж їхнє, на добро нашого народу.

Як бачимо з останнього виказу УНФонду, поданого в „Свободі" 24-го лютого ц. р., покищо лише один український громадянин на сто виконав у 1959 році свій обов'язок. Так, в Ню Йорку вплатили Національний Даток лише 340 осіб (рахуючи кругло по 10 долярів). У Филаделфії — стільки ж, в Шикаґо — 280 у Дітройті — 240 і т. д. Тим часом відомо, що в них містах мешкає по 30-40-50 тисяч наших людей, а з них бодай третина вповні національно і політично свідомих.

На кого ж маємо нарікати? Ясно, що єдиний вихід у тому, щоб кожний свідомий українець пам'ятав про свій національний обов'язок, щоб розумів і не забував, що коли не робиться для української справи того чи іншого, то винен в першу чергу — він сам!

З щирою пошаною до Вас,

Петро Павлович
віце-президент УККА

Микола Барвінчак

КОМУНІЗМ ПРОТИ СВОБОДИ

(1)

Одною з притаманних рис комуністичної „ломки душ" є наполеглива праця його „апостолів", щоб викривити характер людини. Це осягнувши, людина в тенетах комунізму затрачує різницю поміж добром і злом, вона не в силі добачити, що пішла на слизьку дорогу, що манівцями блудить. Комуністичне зерно, кинене в людську душу, серце, совість — чинить її безвольною, задурманює її вкрай, подібно, як це чинить алькоголь в характері і психіці, у цілому світосприйманні алькоголіка. На початку така комуністична індоктринація приймається людиною майже непомітно, дається її обраній жертві малими давками, але постійно. Так довго триває цей процес „затруювання", поки жертва не стане безвольною, пасивною істотою, неспроможною вирватися з накинених на неї сітей.

Червона філософія комунізму голосить, що вона „для людини", що вона хоче відкрити їй очі, щоб пішла „справжньою дорогою". Доречі, практика виказує, що лише замасковані провідники комунізму знають, чого вони хочуть від своїх визнавців. Що вони за всяку ціну хочуть того, щоб людина пішла не обраною нею дорогою, але таким шляхом, який їй покажуть вожаки; шляхом, на якому нема жадних запитів: чому це так, а не інакше, яка об'єктивна, справжня рація такого або інакшого кроку. Комуністична практика виявляє, що на дні її лежить одно: нелюдський терор, жах, кровопролиття, як методи для осягнення світового комунізму. Услід за тим наступає невільництво, ошуканство всіх і вся, у стилі „світового миру" та інших благодатей тиранської програми.

Форсуванням „світового миру" або розброєння у своєму власному стилі комуністичні баламути частенько собі противорічать. Кажуть одне, а творять і шикують свої лави на що інакше. Це те саме, що хвороба пістряка в людському організмі: її не видно і лише лікар може пізнати стан хворої людини. Комунізм торочить на всі лади, що він „лікує світ", а в дійсності це світова пошесть.

Намагання комуністів опанувати світ виходить на яв під час різних нарад большевицької кліки в Кремлі. Боротьба за владу, підземні махінації та часті ліквідації большевицьких верховодів, як от розрахунки Хрущова з Маленковом, Молотовим — розкривають заслону над тим, що дістається на верху кривавої кремлівської піраміди. Звідтам один вожака за одним, з бігом часу, летить униз з тавром „ворога народу". Характеристичною свого часу була справа Лаврентія Берії, потім Жукова, до речі дуже здібного військовика, заслуженого у большевиків маршала під час останньої війни. Неначе в калейдоскопі щораз нові совєтські шишки летять стрімголов із вершин московського Олімпу. Один комуністичний достойник пожирає другого, в боротьбі за контролю над партією або й цілою червоною деспотією. Один переліцитовує одного, щоб на свій лад зробити червону „матушку Росію" великою, найпередовішою державою світу. За кожним таким потрясенням широкі маси населення ждуть нових полегш, радіють, що червоні державні морди перерізують один одному горлянки. Кожна така авантюра — це для мільйонових мас в СССР нові мріїнадії на краще життя, на деякі зміни жахливої комуністичної системи. Комунізм голосить, що він за „піднесення культури" у світі, що він бореться за „права народів", за соціяльне і економічне визволення. В дійсності навпаки, — він приносить зі собою таку безпросвітність, таку неволю і рабство, що його порівняти можна хіба з часами давніх тиранів. Він завертає годинник історії в печерну, праісторичну добу, коли людина кулаком і каменюкою заводила свій лад, боролась за свою екзистенцію. Комунізм — не поступ, а деградація. Нехтуючи Богом дані права людини жити своїм обраним життям, комуністична доктрина руйнує все те, що впродовж століть культурна людина собі створила: демократичну державну систему, економічний добробут, вільні організації, незалежне шкільництво. Християнську ідеологію комуністична теорія і практика намагається знівечити, викривити. Навіть за пороги християнських святинь, у релігійні згромадження в ЗДА сягають комуністичні впливи-нитки. Бувало й таке, що в ряди парафіян закрадалися червоні активісти, і, приперті до муру, заявляли, що їм невідомо, що властиво собою уявляє комунізм. Були й такі, що з ентузіязмом працювали для комуністичної ідеї, влаштовували різного роду імпрези, щоб збагатити місцеву партійну касу. Лише для наївних було неясно, що то були за типи і в яких цілях трудилися вони на плятформі різних „прогресивних" організацій, замаскованих ячейок комунізму. Часто у цій країні комуністичні впливи просякають через пресу, книжкову пропаґанду, навіть через пошту. Така література, маючи випробувані шляхи, приходить на низи, сіє підривні кличі і обмотує несвідомих людей так, що вони тратять свою думку, переконання, стають інструментами міжнародного лиха і змови.

На одному зібранні церковної громади один чоловік, виступаючи в обороні свого брата, самопевно став горлати: „Я американський громадянин, я воював за мій край, яким правом зачисляєте мене до підривних елементів"?! Під кінець він дійшов аж до того, що почав кричати: „Ви божевільні, я вас усіх повбиваю! Лише ми обидва добрі громадяни!" Ось до якого засліплення і абсурду доходять деякі фанатики, яких удасться розконспірувати.

Частенько, щоб закрити за собою сліди, замасковані червоні агенти в різних церковних або світських організаціях показують себе „жертвенними" одиницями, сиплять грішми, дають щедрі пожертви, а все на те, щоб у слушний час виказатись „добрими" членами даної організації. Така метода допомагає цим одиницям дістати леґітимацію доброго члена релігійної, харитативної або братської організації. А як у нас, у нашому середовищі?

Кінець буде

Теодор Терен-Юськів

НЕЗАБУТНІЙ ТЕНОР

(Орест Руснак)

„У всякого своя доля". Тенор Лявриц Мельхіор, під час своїх сімдесятих уродин ще на сцені виступав, а нашого тенора Ореста Руснака вже і між живими немає. Та хто чув Руснака в силі віку, той ніколи не забуде його. Такі голоси родяться тільки в нашій Україні. Деякі його пісні, а головно його високі тони, я завжди нестиму в своюму серці, як принадливе чарування далекого спомину.

Розцвіт нашого буковинського тенора, цього справжнього „короля - гуцула", він же гуцульську вимову, що була темою постійних спорів, задержав ціле своє життя, припадає на кінець двадцятих і на тридцяті роки. Співав він на сценах найкращих німецьких театрів ролі ліричного тенора в більшості італійського репертуару, з величезним успіхом. „Ріґолетто"; „Травіята"; „Фавст"; „Продана наречена" і багато інших були „його" операми. Мав він успіх і в таких операх, як „Трубадур" чи „Аїда", однак це не були речі для його голосу.

Ми, учні львівської гімназії спорили, хто більший, Крушельницька чи Мишуга, але про Руснака, що співав десь там в Німеччині, ми не чували нічого. Аж нечайно весною 1930 року його концерт. Треба обов'язково піти. А грошей немає. Ну, тоді хоч би й на „шварц", та піти і послухати неодмінно треба. На початок концерту таки не вдалось нам „промудруватися" на залю. Тому залягли ми під дверима, вщерть виповненої залі, і там слухали концерту, намагаючись крізь щілину в дверях ще й побачити цікавого гостя.

Концерт почав Руснак Лисенковою піснею до слів П. Куліша.. „У досвіта встав я". Від цього моменту ця пісня запала мені в серце. Вже від перших тактів його співу ми відчули, що це є тенор високої кляси. А вже в другій рухливій частині пісні, своїм запалом і безпосередністю, він підкорив собі всеньку залю, ну і нас на коридорі. Коли ж прийшло, наприкінці, до слів: „Рідне слово ллється" і те „ся" вдарило високе „ля", то Руснак продержав його розкішно незабутньо до кінця фортепіянового закінчення. Заля рвонулась стихійним гураґаном оплесків. Ми молоді, звеличники муз, стояли під дверима, як заворожені, бо той його останній тон першої пісні був таки сочистий, свобідний, блискучий, що нам чогось подібного не доводилося почути. Цілий концерт, — ми таки „перешварцувалися до залі, — хоч як він його і чудово не співав, був тільки прикрашальним намистом до сяючого дукача: першої пісні. Із далекої віддалі літ той кінцевий тон і досі мариться мені і манить то себе чаром казкової сирени.

Руснак від'їхав. Ми повиростали. Прийшла друга світова війна. Коли почув я знову його на українському концерті в Берліні, це ще був знаменний Руснак, та вже не той самий, що колись. Сонце його співочої кар'єри почало клонитись до заходу. Та чи це природний шлях кожної людини на цьому світі- А в нього ще й через оте неспокійне, темпераментне, вщерть сповнене гарячих почувань серце, справа й зі здоров'ям почала гіршати. Де дальше те серце потрапило вчиняти такі герці, що й під час концерту, бувало, відмовляло послуху, і співак падав непритомний на сцені. Це добре пам'ятають українські емігранти в Німеччині. Руснак мусів залишити оперу і обмежитися до виступів тільки на концертах.

Коли ж Руснак рішив приїхати до Америки, то прощаючися з українською еміграцією, його голос був тільки тінню світлого, людського інструменту. Та обов'язок кожної культурної публіки — це пошанування своїх мистців, навіть тоді, коли вони вже пройшли шлях своєї слави. Співолюбні віденці шанували і ходили слухати свого. а на ділі англійського, — Пікавера, як він уже майже зовсім без голосу був. Вони ж бо не посміли забути, як він колись чарував їх. Подібно віднеслася і світова публіка до, теж не живучого вже Джілі. Однак не так повела себе наша емеґрація у відношенні до Руснака. Вона не явилася на його концерти. Це було велике, жорстоке, останнє розчарування нашого співака.

В чому неперсічність і одноразовість Руснака? Він не був ніколи, як називає його земляк - буковинець, героїчним, а тільки і то все своє життя, ліричним тенором. Та героїчний чи драматичний голос не був Руснакові потрібний, ні побажаний. Він напевно менше був би зробив на своєму мистецькому шляху, як героїчний тенор. Бо хоч і героїчних тенорів не буває забагато на світі, то тенорів із „горою" чи високими тонами Руснака бракує зовсім. Тенорів, що „свистали б" високе „ре" чи „д" в опері А. Адама „Поштар із Льонжюмо" таки немає нині. Тому ця опера й не йде тепер у театрах. Руснак у ній був безконкуренційний. Це не тільки вся „еміграція", але і вся Україна повинна, про свого „ізбраного" сина, знати і не забути. Це одні з тих важливих, психологічних елементів, що сповнюють гордістю „зміцнюють і будують нас як націю. Тільки ще один тенор світової кляси співав у Німеччині цю ролю, а саме Г. Розвенґе, теж не німець а данець, та свободою і легкістю „верхів" був він позаду Руснака.

В нас на еміграції, не має концертової публіки у властивому розумінні, а тим більше оперової. Тому нашим людям важко або й просто неможливо зрозуміти популярність Руснака, що її він мав у першій половині 30-их років в Німеччині, а головно в Мюнхені.

Співана пісня поривала й полоняла Руснака так, що він забував тут і там про музичну дисципліну. Та загальна публіка мало визнається на музичних законах, і він своєю появою і гарною краскою голосу опанував її всеціло.

Ще на початку війни можна було в Німеччині знайти багато плит Руснака з оперними аріями в супроводі симфонічної оркестри. Вони пізніше кудись зникли. Пісні, що Руснак їх по війні наспівав на плити, дають тільки бліде поняття про красу його голосу в роках розцвіту. Ті плити, з-перед війни, треба б розшукати і принаймні дещо перевидати, а головно арію „Поштаря" з незрівняними височезними тонами, які в Ореста Руснака так божесько звучали.

● Японія відкинула ще одну ноту Москви, що не вдоволена підписаним недавно новим японсько - американським договором приязні і співпраці. Японський уряд назвав совєтську ноту „цілком неоправданою" та повторив ще раз, що японсько-американський договір має суто оборонний характер — проти небезпеки збоку Совєтів.

ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Свято Державности в Боффало

Пропам'ятні дати — 22 Січня 1918 р. — проголошення Державної Самостійности Української Народної Республіки і 22 Січня 1919 — день проголошення акту об'єднання всіх земель України в одну Соборну Українську Державу відзначило українське громадянство м. Боффало святочною академією 24 січня в приміщенні Українського дому „Дніпро". Простора заля була переповнена громадянством різного віку, не виключаючи дітей.

Академію відкрив полковник Володимир Герасименко — активний учасник визвольних змагань. Пан Ігор Чмола прочитав уривки з актів проголошення Самостійности і Соборности Української Держави. Зчерги п. Г. Василишин відчитав проклямацію мейора міста Боффало пана Седіти про проголошення 22 січня „Українським Днем". В той день на ратуші м. Боффало маяв український прапор.

Святочну промову виголосив проф. З. Саган, а потім слідував монтаж з творів Олеся, музика Коллеси, у виконанні пластунок: Д. Салабан, Р. Волинець, О. Осадца, Л. Душенко і О. Мохнач.

Головну доповідь мав проф. Борис Мартос, колишній член Центральної Ради і II Генерального Секретаріяту, а пізніше міністер фінансів Української Народної Республіки за Директорії. Професор проаналізував політичне значення кожного з чотирьох Універсалів, вияснюючи умовини, при яких були вони проголошені, а одночасно схарактеризував працю українських політичних партій початку XX століття і працю самої Центральної Ради. Не дивлячись на його поважний вік (80 років), професор має бадьорий, мужній вигляд. Його доповідь це була сповідь людини — патріота і борця за нашу Державність. Доповідь цю вислухала авдиторія з увагою і напруженням.

Панна М. Греба виконала 2 фортепіянові точки: „Пісня без слів" Безкоровайного і „Вальс Ф-моль" Шопена, а маленька сумівка М. Саган продеклямувала вірш Олеся „Вітри і бурі весняні".

На закінчення чоловічий хор Братства б. вояків I-шої Дивізії УНА „Вурлаки" під управою проф. Юрія Лаврівського відспівав три пісні „Засяло сонце золоте", „Відлітали орли" і „Сповнилась мрія", а вкінці український гимн відспівала ціла авдиторія.

Академію організовано співучастю всіх молодечих організацій об'єднаних при Українському Конгресовому Комітеті, відділ Боффало.

Того ж дня в Українській Святотроїцькій Православній Церкві прот. І. Кристюк відправив молебен в наміренні українського народу, а після Служби Божої в парафіяльній залі Товариство Прихильників УНР вітало проф. Б. Мартоса святочним обідом.

В. Г.

ТОМА МАСАРИК

(Закінчення зі стор. 2-ої)

приватному житті, у малих ділах. Бо хто не є чесним у малому, не є чесним і у веденні великих державних справ.

Так учив Тома Масарик, а як ця наука прищепилась у практичному житті на Закарпатті всі ми добре знаємо.

Нижче подаємо декілька висловів Томи Масарика на тлі чесько - українських відносин на нашому Закарпатті:

В новорічній промові у 1922 році Масарик говорив: „Передусім потребуємо нової й чесної адміністрації. Потрібні новий дух, нові методи, нові знання і освіта. Насамперед наші урядовці повинні увільнитися від австрійського характеру. Без цього правдиву демократію здійснити неможна". А в цей самий час празька влада посилає на Закарпаття найзапеклішого ворога українців — чеха Еренфельда, спочатку на становище віце - губернатора, а пізніше призначає його губернатором

„Слаба та держава й слабе те громадянство, в яких гасла Колляра є злочинні". Ці слова сказав Масарик у 1893 році, коли австрійська влада не дозволила чехам удекорувати пам'ятник їхнього визначного провідника. А в Ужгороді 1929 року, губернатор Еренфельд заборонив Всепросвітянський З'їзд і похід містом, вважаючи те за українську ірриденту. Поліція пробувала похід розігнати, хоч він спрямований був на Масарикову площу, щоб там скласти вінки перед його пам'ятником.

„Полетична автономія Підкарпатської Руси мировим договором і конституцією забезпечена. Важаю, щоб найширші верстви чимскорше могли взяти участь в адміністрації, — уряд в тому ані на хвилину не буде перешкоджати". Так сказав президент Масарик перед ужгородським жупанатом 22-го жовтня 1921 року. Однак, в дійсности нічого з того не було владою дотримано.

„Кожний нарід мусить прагнути самостійности. Нарід, який не хоче бути самостійним, не є нарід". Ці слова належать Т. Масарикові.. А визначний чеський політик і державний діяч Крамарж у 1923 році у промові на Слов'янському Острові в Празі заявив: „Підкарпатська Русь є і завжди буде нерозлучною частиною Чехо - Словацької Республіки".

В австрійському парламенті сказав один німець: „Чеського питання нема". На це посол Масарик відповів: „Не затаюйте правди. Ми, вибрані посли чеського народу, заявляємо, що ми тут є фактичні представники цього питання. І так ви мусите числитися з цим питанням". А як виглядало це на Закарпатті? Чехи запровадили в краю мовну боротьбу та хаос, заводячи по школах навчання російською мовою, хоч Академія наук в Празі ствердила, що українська мова є природньою мовою закарпатських русинів-українців.

Президент окремим зверненням закликає до пожертв на Червоний Хрест

Вашингтон. — Голова цьогорічної кампанії за збірку пожертв на Американський Червоний Хрест Теодор В. Гавзер відчитав 28-го лютого зарекордоване звернення президента Айзенгавера в справі підтримки американським громадянтсвом цієї добродійної інституції. В місяці березні 2,000,000 добровольців мають переводити збірку для А-ЧХ, щоб зібрати 95 мільйонів долярів. Президент починає своє звернення такими словами: „Мої браття американці! Березень — це місяць Червоного Хреста. Червоний Хрест старатиметься між американським народом зібрати фонди, потрібні для його діяльности. Всі ми повинні негайно і гідно йому допомогти". Президент говорить про добродійну працю ЧХ і вкінці свого звернення дякує тим двом мільйонам збірщиків, які збиратимуть пожертви для Американського Червоного Хреста.

Увага! ДІТРОЙТ, ВІНДЗОР, і ОКОЛИЦЯ! Увага!

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу

— повідомляє —

всіх Членів Комітету, відділових Урядовців і Делегатів з минулої конвенції цих Відділів,

20 — 75 — 94
146 — 175 — 183 — 292 — 341

що

РІЧНІ ЗБОРИ ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ

— відбудуться —

в суботу, 5-го березня 1960 р.

в год. 7:00 вечора

в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ при 4655 Мартін вул. — в Дітройті.

ПОРЯДОК ЗБОРІВ:

- Звідомлення Комітету і Контрольної Комісії за минулий рік;
- Вибір нової Управи та намічення пляну праці на біжучий рік.

Володимир ДІДИК — голова
Стефан КРУПКА — секретар

Заходом 22-го Відділу СУА

при співучасті

ЖІНОЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ міста ШИКАҐА

— відбудеться —

в неділю, 6-го березня 1960 р.

в год. 5:00 по пол. — в залі СУМА

„СВЯТО ГЕРОЇНЬ"

ПРОСИТЬСЯ ВСЕ ГРОМАДЯНСТВО ВІДДАТИ ПОКЛІН ГЕРОЇЧНИМ ПОСТАТЯМ УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА.

Комітет:

22-ий Відділ СУА, Український Золотий Хрест, Католицька Акція Пань, Пласт, СУМА, ООЧСУ, АБН, Нова Сцена, Допомогове Т-во і Гетьманська Організація.

Запрошуємо познайомитись з суспільно-політичним місячником

„ВІСНИК"

та стати його постійним передплатником.

ЗМІСТ лютневого числа „ВІСНИКА":

І. Хорольський — Державницький розум переміг; Хозе Ортеґа і Гассет — Бунт мас; Е. Маланюк — Illustrissimus Dominus Mazepa; В. Січинський — Чужинці про Мазепу; І. В-к — В Кремлі думають; М. Чировський — Структуральні зміни в американській економіці; С. Г. Ламай — Зачерпнім з джерел; А. Орликовський — Великий задум; Е. М. — З нотатника; † Йосип Позичанюк — Три брати і всі однакі; Леонід Полтава — Штаб отамана Махна; С. Довбуш — Найсильніше „духове переживання" — в Москві; Н. К. — За імперською пополокою; ∴ — Під окупаційним пресом; ∴ — Козацький січень; Д. Андрієвський, І. Вовчук — З листів до Редакції; Різне в світі.

VISNYK
P. O. Box 304, Cooper Sta. — New York 3, N. Y.

У ВИДАННІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ та ЛІГИ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

— вийшов —

170 том Записок Наукового Товариства ім. Шевченка

О. ОГЛОБЛИН

ГЕТЬМАН ІВАН МАЗЕПА ТА ЙОГО ДОБА

Монографія на 410 сторінок з 10 розділів — це синтеза наукової праці автора протягом кількох десятиліть над „добою мазепинського ренесансу".

В книзі вміщено недруковані досі ілюстрації і мапу України.

Обкладинка і заставки до розділів — в стилі барокко, роботи мистця М. Бутовича.

Мовна редакція — В. Давиденка.

Книга в твердій оправі (імітація шкіри) з золотим відбитком на обкладинці.

Ціна книги з пересилкою — $6.00.

ПРИДБАЮЧИ КНИГУ, ПОМАГАЄТЕ ШИРИТИ ПРАВДУ ПРО УКРАЇНУ В СВІТІ!

Замовлення приймає:

VISNYK
P. O. Box 304, Cooper Station — New York 3, N. Y.

До Високодостойної П-ни МАРУСІ ВЕК в Дітройті!

Маю глибоку шану, як ветеран Визвольних Змагань в рр. Божих 1917-20 та 39-му — в день Ваших уродин, — скласти Вам найщиріші побажання: витривалости та дальших успіхів у Вашій надзвичайно корисній праці для української нації, яка, хоч і є покищо поневолена нашим відвічним ворогом — Москвою, але не згинає голови перед ним, а героїчно бореться з ним.

В глибокій пошані:
Кость ДАНИЛОВИЧ (р. вл.)

Шикаґо, лютого 29-го дня р. Б. 1960-го.

---

†

Ділимося сумною вісткою з Родиною та Знайомими, що дня 24-го січня 1960 р. в Mount Vernon, N. Y. відійшов від нас у Вічність

НАШ ДОРОГИЙ БАТЬКО,

бл. п. Афанасій Іванович ГОНЧАРЕНКО

Покійний народився 17-го січня 1898 р. в селі Грунь, Полтавщина, Україна.

Вічна Йому Пам'ять, а Американська Земля буде Йому легкою.

Горем прибиті:

дружина — АННА
доньки — ТАМАРА і ЛЮДМИЛА
внуки — ВОЛОДИМИР і ТАРАС
зять — ЄВГЕН СИВАНИК

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

Чи знаєте Ви,

- ЩО 22-го січня цього. 1960 року, в 42 Річницю Проголошення НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ, українські прапори повівали на стейтових Капітолях та по десятках міст, таких, як Ню Йорк, Шикаґо, Дітройт, Филаделфія, Сан Франціско, Ню Гейвен, Джерзі Сіті, Рачестер, Боффало і численних інших;
- ЩО 62 Конгресмени і 13 Сенаторів промовляли в Американському Конґресі в користь Незалежної України;
- ЩО десятки тисяч Рекордів Американського Конґресу із заявами та проголошеннями Американських Парляментаристів та Державних Мужів, як також періодичні видання та публікації Українського Конґресового Комітету Америки англійською мовою розсилаються рік-річно по цілому світі, обороняючи життя, честь і права Українського Народу?

Коли знаєте,

то запитайте себе, ЧИМ ВИ причинилися до того?

ЧИ виконали Ви свій національний обов'язок і вплатили НАЦІОНАЛЬНИЙ ДАТОК до УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ФОНДУ?

Якщо ні,

поспішіться зробити це на адресу:

Ukrainian
Congress Committee of America
P. O. BOX 721 CHURCH ST. STA.
NEW YORK 7, N. Y.

Княжна Маргарита виходить заміж за мистця-фотографа королівського двору

Британська княжна Маргарета і її наречений Антоні Армстронґ-Джонс, мистець-фотограф, під час зустрічі у королівській палаті Віндзор Роял Ладж у Лондоні.

Лондон. — Офіційно проголочено заручини княжни Маргарити з Антоні Чарльсом Робертом Армстронґ-Джонсом, професійним фотографом королівського двору й аристократичних англійських кол. Армстронґ-Джонс є міщанського роду, але його батько є одним з найвидатніших адвокатів і членом Королівської дорадчої правничої ради, а мати, розвівшись з батьком молодого Антоні, вийшла заміж за одного князя. Наречений Маргарити має високу освіту з одного з найкращих університетів Англії — Ітону, а середню школу скінчив в Кембріджі. Він старший за Маргариту на 5 місяців — обоє мають 29 років. Ці заручини викликали сенсацію, бо заскочили публіку несподіванкою. Хоч княжну Маргариту бачили часто в товаристві Антоні Армстронґа-Джонса, проте приписувано це фактові, що він не розлучався з фотоапаратом. Він перебував постійно в колах англійської аристократії. Англійське громадянство зустріло вістку про ці заручини з великою симпатією. Княжна Маргарита не тратить своїх наслідчих прав до королівської корони, будучи тепер четвертою на листі претендентів до англійського престолу та другою — після князя Филипа — на листі членів Регенційної Ради у випадку передчасної смерти королеви. Вінчання княжни має відбутись вже весною цього року.

Ніксон підготовляє власну фармерську програму

Вашинґтон. — Сенатор-республіканець із Південної Дакоти Карл Мундт заявив в радієвому інтерв'ю, що віцепрезидент Ричард М. Ніксон підготовляє свою власну програму, яку виявить під час виборчої кампанії, якщо він буде номінований на кандидата на президента. Ніксонів представник відмовився потвердити цю заяву, яка свідчить про те, що віце - президент хоче відмежувати себе від секретаря рільництва Езри Тефта Бенсона, програма якого спричинила зменшення фармерських прибутків, і тому фармери готові голосувати проти республіканців. Недавно Бенсон заявлав, що віцепрезидент Ніксон його підтримує, бо ж він помагав укладати теперішню рільничу програму. Але Ніксон 27-го січня сказав, що фармерська програма буде виборчою проблемою, і що фармерську програму треба зовсім змінити, бо в теперішній редакції вона не веде до корисної розв'язки фармерських справ. Сенатор Мундт сказав, що він навіть знає прізвища тих, які укладають нову фармерську програму для Ніксона. Це особи не з конґресових кол.

Сенат починає цілоденні сесії дебат про громадянські права

Вашинґтон. — Щоб приспішити ухвалення законопроєкту про охорону громадянських прав, провідник демократичної більшости в Сенаті сен. Линдон Б. Джансон поставив внесок, щоб від понеділка 29-го лютого відбувалися цілоденні сесії Сенату. Сенат більшістю 67 до 10-ох голосів прийняв цю пропозицію, хоч проти неї протестували південні сенатори, кажучи, що старші віком члени Сенату не зможуть без шкоди для здоров'я бути присутніми на сесіях що будуть дуже довго без перерви тривати. Сенатор Джансон зарядив голосування в цій справі, бо не хотів брати відповідальности на самого себе за таке важливе зарядження. За внесок сен. Джансона голосувало 67 сенаторів, в тому 45 демократів і 22 республіканці, а проти були 10, 8 демократів і 2 республіканці. Таким чином 29-го лютого вполудне має початися довга сесія Сенату, дебати якої можуть тривати два тижні, бо демократична більшість хоче перемогти опозицію своїх південних колеґ, що обструкцією змагають не допустити до ухвалення нового закону. Демократичні сенатори з південних стейтів мають на окремих нарадах виготовити свою стратегію, як поводитися своїми малими силами, щоб виграти боротьбу проти великої більшости.

Зі Спорту

Українська Біла Олімпіяда

„Просимо прибути на організаційні сходини в справі віднови діяльности „КЛК" у Ню Йорку" — відчитую старе запрошення. Це ще навіть не десять літ з того моменту, а „КЛК" Ню Йорк може похвалитися влаштуванням кільканадцяти лещетарських таборів для нашої молоді, щорічними внутрішньо-клюбовими змаганнями і змаганнями на красву, американсько - канадійську скалю, що їх можна б назвати „Українськими білими олімпіядами". Малий гурт відданих білому спортові прихильників своєю витривалою послідовною працею довів до того, що лещетарський спорт серед українців, а головно серед нашої молоді, піднісся до висот найпопулярнішого зимового спорту.

Правда, початки були трудні, і навіть найбільші оптимісти „старшого лещетарського покоління" (!), що змагалося ще в останнє на стрімких узбіччях Альп перед приїздом до Америки, не вірило, що тут на нових лісцях поселення буде можна продовжувати карпатські та альпійські лещетарські традиції. Умовини для розвитку лещетарського спорту в Америці видавалися такі несприятливі, що тільки фанатики могли думати інакше. І вони найшлися. Бо лещетарський спорт має в собі таку притягаючу силу, якій важко опертися.

Перші піонери.

Найшлися лещетарські „Бурлаки", що їм „море по коліна, а Міссісіпі по кістки" і завзялися докорінно побачити околиці Ню Йорку та найти догідні терени. Свої вогнища розклали вони в горах Едірондак і окупували там олімпійські терени Лейк Плейсіду. Там на Вайт Фейсі, відбулися перші і наступні лещетарські змагання, а за традицією відбуваються вони вже восьмий рік.

Переглядаючи репортажі з тих перших змагань на Вайт Фейсі, находжу прізвища тодішніх організаторів і змагунів: головний суддя інж. Б. Рак, Гавриляк Р., Купчинський Ю., Яців Б., з Канади, інж. Я. Рубель, Курило Б., і ін. Всі вони не забули ще „юних днів, днів зими" із Карпат чи Альп і з запалом, гідним важкої справи, готовили новий лещетарський нарибок.

На початок зголосилося доволі багато змагунів: 23 чоловіки і 7 жінок. У з'їздовому бігу переміг старий ветеран Логуш В., Сиракюзи, за ним йшов Купчинський Ю., „Бурлака" — Вашинґтон, а третім був Кузик Ю., „Леви" з Шикаґа.

Крутобіг припав Ступницькому Т. „Сян" з Ютики, другим був Логуш В., третім Кузик Ю. В альпійській комбінації переміг Логуш В., друге місце припало Купчинському Ю., — 3 — Кузик Ю., 4 — Ступницький; на дальших місцях залишилися Білинський І. та Сокологорський О. з „Левів" — Шикаґо, що й вирішило про перше місце „Левів" — Шикаґо в загальній клюбовій пунктації. За „Левами" примістилися Сиракюзи, на третьому місці опинилися „Бурлаки", „Сян" — Ютика — 4-те місце.

В індивідуальній пунктації перше місце припало Логушеві, перед Купчинським, Кузиком, Ступницьким.

З жінок? Гм, мусіла бути дуже важка траса, бо у звіті записано „чорне по білому": кіноча конкуренція відпала з причини небезпечної поверхні з'їзду.

За тими змаганнями пішли другі. Але вже Шикаґо не дописала, задалека дорога; змінилися і переможці, появилися нові, молодші лещетарі, що завзято почали сягати по лаврові переможні вінки, відізвалося й Торонто й перемоги почали збирати КЛК — Ню Йорк, КЛК — Торонто. Почалася ера КЛК-івців, що в останніх роках положили багато праці для виховання молодого нарибку. Останні красві змагання, що відбулися в березні 1959 р., принесли перемогу нюйоркському КЛК, що два роки під ряд добув переходну мандрівну чашу СУАСТ - Схід. Перемоги для нього добули зовсім молоденькі, „свого" хову лещетарі — М. Восвідка, М. Малиновська, І. Купчинська з жінок, а Маркевич З. з чоловіків. Не постидалося своїх молодих змагунів і КЛК — Торонто, для якого перемоги добули Люся Друневич, Ліда Палій, Степан Мазяр, Юрій Гошоватюк, С. Букосмський. Перемоги не приходили їм надто легко, бо старша ґвардія таки сильно натискала їм на п'яти; але ряди її вже дещо проріджені — ще Ю. Купчинський не здається і Ступницький не залишається позаду.

1960 — на Вайт Фейсі.

І знов цього року відбудеться велика лещетарська баталія на старому місці, на Вайт Фейсі. Тим разом КЛК — Ню Йорк мусить доложити всіх зусиль на те, щоб добути пораз третій мандрівну нагороду СУАС-Схід. Змагання назначене на 5-го і 6-го березня 1960 р., год. 10:30 рано в таких конкуренціях: з'їздовий біг, крутобіг та альпійська комбінація для чоловіків, жінок, юньйорів і юначок. Не можна й сумніватися, щоб на старті не зібралися ті всі лещетарі, що „мають щось сказати" в згаданих конкуренціях; всі вони тренувалися завзято й напевне поправлять свої минулорічні осяги. Важною новістю змагань будуть перші старти юначок і юньйорів; останній лещетарський табір, що його зорганізував КЛК — Ню Йорк під час різдвяних ферій для наших наймолодших лещетарів, виявив, що маємо доволі поважне число талановитих молодих лещетарів та лещетарок.

Треба надіятися, що на старті зустрінемо не тільки змагунів, але й прихильників лещетарського спорту. Догідна комунікація і чарівна краса лещетарських теренів повинна заохотити неодного нюйоркського міщуха поїхати разом із змагунами на Красві Лещетарські змагання до Вайт Фейсу.

КОМУНІКАТ

УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВОГО КЛЮБУ В НЮ ЙОРКУ

Український Спортовий Клюб в Ню Йорку внаслідок своєї високопозитивної діяльности став популярною організацією серед широких кол українського громадянства, а особливо серед молоді. Ця популярність УСК у високій мірі є також наслідком того, що восени 1958 р. Т-во придбало у власність майдан для спортових вправ та змагань і тим раз назавжди усунуло будь-які перешкоди до пляномірної культурно - фізичної праці серед української молоді, а тим і до невпинного свого розвою.

Положення території, на якій міститься спортовий майдан УСК, за останній рік, внаслідок промислового будівництва навкола нього, зазнало таких змін, які змушують УСК дещо поширити свій майдан і тим зберегти так його зовнішню репрезентативність, як і більшу придатність для спортової діяльности. Без такого поширення, крім деякої тісноти, майдан втратив би і на своєму зовнішньому вигляді, а що найважніше на вигодах доступу до нього.

Спортовий майдан УСК — це шлях до фізичного і морального здоров'я нашої молоді. Збереження здоров'я і розвиток нашої молоді — це наш найбільший і найсвятіший загальнонаціональний обов'язок, бо лише в здоровому тілі направду зберігається і здоровий національний дух.

Дуже вигідною особливістю УСК та його майна (спортовий майдан) є те, що він побудований не лише на ступені національної свідомости, а й на засадах економічної вигоди. При невпинному рості вартости землі на терені метрополітального Ню Йорку, кожен цент, вкладений у набуття земельної площі, має неухильну тенденцію до все більшого й більшого росту.

Для поширення майдану Надзвичайні Загальні Збори УСК ухвалили докупити ще 65,000 кв. стіп суміжної ділянки землі за $34,000, контракт на яку має бути оформлений в березні цього року. Для фінансування цієї трансакції ці самі збори уповноважили Управу УСК випустити бонди в ціні по $50 для розповсюдження між членами і громадянством. Бонди оплачуються 3½ процентами річно, а на випадок збільшення банкових відсотків відповідно будуть збільшені й відсотки на бонди УСК. Загальні засади в ЗДА, що стосуються порядку і правил випуску бондів, стосуються й до бондів УСК.

Управа УСК звертається до широких кіл українського громадянства із закликом:

Українські батьки, думаючи про своїх дітей, не забувайте, що лише через УСК ви зорганізовано зможете дати своїм дітям культурно-спортову розвагу, забезпечити їх фізичний розвиток і зберегти їх від моральної руїни великого міста. Уважаємо, що лише ці мотиви достатні для того, щоб, набувши один чи більше бондів, ви активно прилучилися до надзвичайно важливої ділянки національного життя.

Українська молоде, УСК — це передусім твоя організація, яка може допомогти тобі стати фізично здоровою і духом сильною ґенерацією нашої нації поза межами Батьківщини. Твій обов'язок бути в рядах перших, що розбудовують український спорт і дбають про українську фізичну культуру. Хай придбання бондів УСК буде свідоцтвом усвідомлення тобою цих завдань.

Українські громадяни, невеличка частина ваших заощаджень перенесена з банкового конта й вкладена в бонди УСК на тих самих умовах, не лише зберігає вам ці заощадження, а й спричиняється до вашої реальної і активної участи в розбудові так важливого для нас українського спорту на еміґрації.

Бонди можна набувати в домівці УСК, 12 Ст. Маркс Плейс, Ню Йорк 3, Н. Й. від години 7-ої вечора кожного дня, або в Українській Кооперативі „Самопоміч", 98 Друга Евеню, Ню Йорк 3, Н. Й., кожної суботи від години 12-ої до 3-ої по полудні.

За Управу:

Мґр. Петро Григорович, голова. **Ярослав Клим,** секретар. **Евген Лисняк,** скарбник.

ТАРЗАН, ч. 4412. Боротьба до кінця.

Коли вже турільці були зліквідовані, Тарзан обернувся і прискочив до Кросса.

Джім відсунувся поспішно назад, відчуваючи безжалісний плян свого ворога, але вже було запізно...

Мавполюд нагло витягнув ноги вперед і сильно ними стиснув Кроссна, здавлюючи його м'язи сильним стиском, немов ножицями!